

En de vorst kwam...

Omstreeks de jaarwisseling viel een hevige koude in die, tot op het moment dat wij dit schrijven, ons land en de naburige landen in haar greep heeft.

De bodem werd bedekt met een dikke laag sneeuw en temperaturen van zelfs 20° tot 25° vorst gedurende de nacht deden alle wateren bevrozen.

Begin januari passeerden vele duizenden ganzen ons land en ook kwam er veel beweging in zwanen, eenden, Veldleeuweriken, lijsterachtigen en dergelijke.

Wij hopen dat als u dit nummer ontvangt de ergste tijd voor de vogels weer achter de rug is. Talloze krantenberichten wekten verwarring als zouden wetenschappelijke instituten het voeren van vogels in de winter onnodig vinden en zou de sterfte van de Blauwe Reigers onbeduidend zijn. Gelukkig werden deze berichten, óók via de pers, tijdig gecorrigeerd!

Voor vele soorten is dit, ook nu wij dit schrijven, een bijzonder moeilijke tijd en wij denken dan in de eerste plaats aan de watervogels: de eenden, de ganzen en de zwanen. Maar ook Meerkoeten, Waterhoentjes, Dodaarzen, Futen, IJsvogels, Roerdompen, Blauwe Reigers, Steenuilen en andere uilen, stootvogels, Groene Spechten, Winterkoninkjes en lijsterachtigen. En hoe hebben de Baardmannetjes het er afgebracht?

Op vele plaatsen heeft men prachtige wintervoedingsorganisaties en hulpdiensten uit de grond gestampt. Honderden vogelliefhebbers zijn letterlijk dag en nacht op pad en aan het sjouwen om vogels van voedsel te voorzien. Alle hulde aan iedereen die hieraan meewerkt! Omdat wij van alle activiteiten voor de vogels een samenvattend bericht trachten te maken zullen wij graag van elke organisatie een samenvattend verslag ontvangen met gegevens over uitgestrooid voedsel, aantal slachtoffers, voeding van moeilijke soorten zoals uilen, stootvogels, duikeenden, ervaringen, krantenberichten, foto's, hulpmiddelen en zo voort (gaarne naar H. J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht).

Minister Van der Stee (Landbouw en Visserij) heeft in verband met de weersomstandigheden besloten de jacht op waterwild en Houtsnippen vanaf 5 januari tot en met 12 januari 1979 te sluiten. Hieronder viel óók de vangst in de tientallen Nederlandse eendenkooien waar nog

Met man en macht zorgde Nederland voor de vogels, hetgeen niet heeft kunnen verhinderen dat er toch ook veel slachtoffers vielen.

Foto: P. de Pater.

voor de consumptie gevangen wordt. Ten gevolge van de voortdurende slechte weersomstandigheden werd later besloten het verbod tot de jacht op waterwild en Houtsnippen, voor wat betreft het jagen met een geweer, tot en met 19 januari 1979 te verlengen.*

Vele vogelvrienden hebben met ontzetting geconstateerd dat onder deze moeilijke omstandigheden de vangst in de eendenkooien op 13 januari (ongelukdatum de 13e!) weer tot en met 13 februari werd geopend terwijl toch ook door het sluiten van de jacht toegegeven wordt dat de weersomstandigheden een kritieke situatie voor de vogels hebben geschapen. Wij hebben dan ook de minister van Landbouw en Visserij verzocht óók de vangst van eenden in de eendenkooien, ten behoeve van de consumptie, stop te willen zetten.

Het is natuurlijk principieel onjuist de vangst van eenden voort te zetten op plaatsen waar de eenden hun toevluchtsoord zoeken omdat zij het elders zo vreselijk moeilijk hebben. En dát terwijl met man en macht wordt gewerkt aan het bijvoederen van alle hongerende vogels en de opgehouden eendenkooien een nog veel sterkere aantrekkingskracht vormen voor alle eenden in het dik besneeuwde en bevroren landschap!

Bovendien zijn de kooiplassen en/of de kooipijpen voor een deel machinaal opgehouden en het is nu nog maar de vraag of hier misschien niet een overtreding van de Jachtwet plaatsvindt indien wij de, door mensen, opgehouden wateren in de zin der wet als 'wakken' zouden beschouwen. Wij beschouwen een opgehouden water in een dik, besneeuwd en bevroren landschap wel degelijk als een 'wak'!

Wij zijn daarentegen toch blij dat er enig begrip door minister Van der Stee wordt getoond door het sluiten van de jacht op watervogels en Houtsnippen. Maar omdat er tóch niet gejaagd mag worden op gronden die met sneeuw zijn bedekt en ook niet in of bij wakken en bijten waren er in die ernstige koudeperiode wettelijk tóch weinig mogelijkheden om de jacht doorgang te laten vinden!

Zowel in Nederland als in België is de jacht op watervogels tot en met 31 januari geopend. België sloot op 11 januari de jacht tot het einde van de opening, Frankrijk begon voorlopig de jacht op watervogels die tot 31 maart is geopend vanaf die datum voor de eerste 10 dagen in Noord-Frankrijk te sluiten! Nederland tekent zich daarbij wat zuinigjes af. Temeer als wij weten dat de duizenden eenden, ganzen en zwanen zich nu verplaatst hebben naar gebieden met een zachter klimaat zoals Ierland, Zuid-Frankrijk, Zuidwest-Frankrijk, Spanje, Italië enz. waar men nu een enorme toevloed van jachtvogels (óók Veldleeuweriken en lijsters!) heeft mogen ontvangen, alwaar er niet zachtzinnig mee omgegaan zal worden. De verliezen aan de jacht moeten deze winter dan ook vele malen hoger gerekend worden dan de afgelopen zachte winters. Menig jager in het zuiden zal er maar een vrieskast bijgekocht hebben! Daarom verdient het aanbeveling ook ná de koudeperiode de jacht verder gesloten te houden.

J.T.

* Naderhand werd de jacht met het geweer op watervogels en Houtsnippen tot 31 januari 1979 (de officiële sluitingstijd) gesloten!

Kluwer-prijs 1978

Wouter Joenje, Jan Abrahamse en Noortje van Leeuwen-Seelt, respectievelijk bioloog, geograaf en secretaresse van de Milieufederatie Groningen hebben 1 november 1978 de Kluwer-prijs 1978 ontvangen uit handen van prins Claus. De prijs bestaat uit een bronzen plastiek en een bedrag van f 5000,—. Gedrieën redigeerden zij het boek 'Waddenzee, natuurgebied van Nederland, Duitsland en Denemarken'. De prins sprak de hoop uit, dat het boek, dat inmiddels ook in de Bondsrepubliek en Denemarken is verschenen, een aanzet zal vormen voor internationaal overleg tussen de drie landen over de problematiek van de Waddenzee.

Edo Bergsma-ANWB-prijs 1978

De Edo-Bergsma-ANWB-prijs is dit jaar toegekend aan het Staatsbosbeheer voor al zijn, in het bijzonder op recreatie gerichte, activiteiten.

Naast deze prijs welke ten doel heeft waardering tot uiting te brengen voor grote verdiensten en uitzonderlijke initiatieven op het door de ANWB bestreken maatschappelijk en cultureel gebied. Zij bestaat uit een penning en een bedrag in geld t.w. f 2500,—.

Naast de prijs bestaan er ANWB-onderscheidingen, toe te kennen voor andere verdiensten en initiatieven op het werkterrein van de ANWB Het zijn een oorkonde en een bij iedere onderscheiding vast te stellen bedrag in geld met een maximum van f 1000,—.

De onderscheidingen zijn dit jaar toegekend aan: prof. dr. M. F. Mörzer Bruijns voor zijn verdiensten op het gebied van de natuurbescherming; de schrijver Pierre H. Dubois voor zijn boeken 'Schrijvers in hun landschap' en de filmers Maurice Nijsten en Jo Erkens voor hun natuurfilms.

De prijs en de onderscheidingen zijn donderdag 23 november 1978 in hotel Promenade te 's-Gravenhage uitgereikt door de voorzitter van de ANWB, mr. H. W. Bloemers.